

ASNAF I-CARE: APLIKASI PENGURUSAN JUAL BELI PRODUK ASNAF

ASNAF i-CARE: Asnaf Product Sales Management Application

Shahrul Azmi Mohd Yusof^{1*}

Roshidi Bin Din²

Nor Idayu Binti Mahat³

Jauriyah Binti Shamsuddin⁴

Ayoib B Che Ahmad⁵

^{1,2}School of Computing, UUM Kolej Sastera dan Sains, 06010, UUM Sintok, Kedah Darulaman

³School of Computing, UUM Kolej Sastera dan Sains, 06010, UUM Sintok, Kedah Darulaman

^{4,5}School of Computing, UUM Kolej Pengurusan, 06010, UUM Sintok, Kedah Darulaman

*Corresponding author (Email: shahrulazmi@uum.edu.my)

Received: 2 February 2022, Reviewed: 15 February 2022, Published: 31 March 2022

Abstrak: Asnaf ialah orang yang layak menerima zakat, satu bentuk sedekah yang dikutip daripada orang Islam. Asnaf i-Care ialah laman web perniagaan dan pengurusan pendapatan yang direka untuk membantu golongan Asnaf yang berkelayakan dan buta komputer menjalankan perniagaan dalam talian. Ia menggunakan idea pengurus komuniti untuk membantu peniaga asnaf menjalankan perniagaan dalam talian dengan memasarkan produk mereka secara dalam talian. Idea ini diperkenalkan untuk membantu dalam mendigitalkan perniagaan konvensional peniaga. Pengurus Komuniti menjaga keseluruhan pengurusan tapak web e-dagang dan menguruskan pemasaran melalui media sosial dan pesanan. Reka bentuk keseluruhan Asnaf I-Care merangkumi pembangunan sistem e-dagang untuk produk Asnaf, pemantauan pendapatan usahawan Asnaf; dan penagihan barangan Asnaf. Artikel ini merangkumi pembangunan sistem Asnaf I-Care dan kajian penerimaan konsep pengurus komuniti. Maklum balas telah dikumpulkan daripada 37 peniaga asnaf yang mengendalikan perusahaan kecil dan mikro serta 43 pelajar universiti awam yang mengikuti kursus keusahanan IT. Soal selidik dibahagikan kepada empat bahagian: kesediaan peniaga untuk beralih kepada perniagaan e-dagang dengan pengurus komuniti, penerimaan konsep Asnaf i-Care dan pengurus komuniti, penetapan harga dalam aplikasi Asnaf i-Care, dan cadangan dan komen peniaga kepada menambah baik aplikasi Asnaf i-Care. Secara keseluruhannya, hampir semua peniaga Asnaf bersetuju dengan konsep pengurus komuniti untuk membantu mereka melaksanakan perniagaan dalam talian mereka. Kesimpulannya, peniaga Asnaf boleh mengamalkan konsep perniagaan komuniti dengan baik dengan bantuan pengurus komuniti terutama mereka yang perniagaannya terjejas secara negatif dengan situasi COVID-19.

Kata Kunci: Asnaf, COVID-19, e-dagang, pengurus komuniti

Abstract: *Asnaf is a person that is eligible to receive zakat, a form of almsgiving collected from Muslims. Asnaf i-Care is a business and income management website designed to help qualified Asnafs who are computer-illiterate do online business. It uses the idea of a community manager to help asnaf merchants conduct online business by marketing their*

products online. This idea was introduced to assist in digitizing merchants' conventional business. The Community Manager takes care of the overall e-commerce website management and manages marketing through social media and orders. The overall design of Asnaf I-Care includes development of an e-commerce system for Asnaf products, monitoring the income of Asnaf entrepreneurs and distribution of Asnaf goods. This paper presents the study on the user feedback on the concepts of the Asnaf I-Care application and Community Manager. Feedback was compiled from 37 asnaf merchants operating small and micro enterprises and 43 university students who have taken IT Entrepreneurship courses. The questionnaire was divided into four parts: merchants' readiness to transition to e-commerce business with community managers, acceptance of the concept of Asnaf i-Care and community managers, pricing in Asnaf i-Care application, and merchants' suggestions and comments to improve Asnaf i-Care application. Overall, almost all Asnaf merchants agree with community managers' concept of helping them implement their online businesses. In conclusion, Asnaf dealers can adopt the concept of community business well with the help of community managers, especially those whose business is negatively affected by the situation COVID -19.

Keywords: *Asnaf, COVID-19, e-Commerce, Community Managers*

PENGENALAN

Asnaf adalah orang yang layak menerima bantuan zakat yang dikutip daripada orang Islam. Di negeri Kedah, Lembaga Zakat Negeri Kedah (LZNK) merupakan agensi yang menguruskan kesejahteraan Asnaf di Kedah. Asnaf i-Care ialah sistem pengurusan perniagaan dan pendapatan untuk peniaga kecil, dibangunkan untuk membantu komuniti usahawan mikro memulakan e-perniagaan. Ia memudahkan e-perniagaan untuk komuniti perniagaan kecil melalui konsep pengurus komuniti yang ditugaskan untuk menjalankan kedai pedagang dalam talian, mempromosikan dan memasarkan produk perniagaan, dan memantau prestasi jualan komuniti. Asnaf i-Care terdiri daripada e-dagang, pemantauan pendapatan, dan sistem pengagihan bantuan.

Pandemik COVID-19 telah menggegarkan dunia, menjejaskan kesihatan, keselamatan, ekonomi dan masyarakat semua negara. Pandemik ini telah membawa kepada penutupan dan pengehadan sektor ekonomi di seluruh dunia, seperti industri perhotelan, pelancongan, perdagangan, dan telah menyebabkan peningkatan yang ketara dalam pengangguran di seluruh dunia. Ekonomi negara sangat terjejas akibat wabak COVID-19 ini. Dasar kerajaan dalam melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan Malaysia (PKP) bagi membendung wabak ini telah menjejaskan keadaan ekonomi. Aktiviti ekonomi biasa telah beralih daripada ekonomi berasaskan kehendak kepada ekonomi berasaskan keperluan asas. Bagaimanapun, banyak aktiviti ekonomi terjejas kerana perniagaan dan pekerja tidak dapat menyesuaikan diri dengan situasi baharu.

Kajian telah dijalankan ke atas 20 peniaga kecil di kawasan Changlun yang telah menubuhkan perniagaan luar talian, dan antara isu yang ditemui ialah:-

1. Para peniaga tidak tahu berniaga secara atas talian
2. Para peniaga sibuk dengan tugas harian dan tidak mempunyai masa untuk mengkaji manual
3. Peniaga bekerja sendiri atau mempunyai sedikit pekerja

4. Peniaga menghadapi kesukaran menyesuaikan diri dengan kaedah perniagaan baharu
5. Peniaga takut untuk mencuba perkara baru, sehingga perniagaan harian mereka terganggu
6. Oleh itu, konsep perniagaan digital berkonsepkan pengurus komuniti dicadangkan untuk menyelesaikan masalah tersebut. Konsep perniagaan ini dinamakan Asnaf i-Care.

KEADAAN PENIAGA ASNAF DI KEDAH SEMASA SITUASI PANDEMIK

PKP telah mengakibatkan ketidakupayaan kebanyakan perniagaan untuk beroperasi secara normal. Sekatan sedemikian memberi kesan yang lebih teruk kepada perusahaan kecil dan sederhana (PKS) berbanding syarikat besar dan global. PKS mempunyai sedikit aset dan tahap produktiviti yang lebih rendah daripada perusahaan besar (OECD, 2020). Akibatnya, PKS terhad dalam mengurus risiko yang berkaitan dan menanggung kos operasi yang merosot, kekurangan dana, pekerja, pelanggan dan teknologi. Sekatan ke atas pergerakan bebas telah menjejaskan operasi perusahaan kecil dan sederhana hingga ke tahap di mana mereka tidak dapat membayar pekerja mereka dan memenuhi kewajipan kepada pembekal mereka. Industri juga menghadapi masalah untuk pulih daripada wabak ini.

Kira-kira 700,000 penduduk Kedah diklasifikasikan sebagai golongan berpendapatan mikro atau B40. Oleh itu, terdapat keperluan untuk memperkenalkan mereka kepada perniagaan dalam talian, terutamanya semasa pandemik ini. Selain itu, ramai pemilik perniagaan tidak boleh menjual produk di etalase mereka kerana sekatan PKP. Jumlah penduduk Kedah pada 2018 dianggarkan 2.2 juta berdasarkan data bancian 2010. Kira-kira 40% daripada penduduk ini boleh bekerja atau menjalankan perniagaan. Menurut data MDEC 2019, 76.5% adalah peniaga mikro, 21.2% adalah peniaga kecil, dan 2.3% adalah peniaga sederhana.

Tinjauan yang dijalankan oleh SME Corporation Malaysia mendapati 97.9% responden melaporkan perniagaan mereka mengalami kerugian semasa tempoh pelaksanaan PKP, dan wabak ini menjejaskan 9,502 peniaga sederhana di Kedah (Hashim, 2020). Kementerian Pembangunan Perusahaan dan Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani melaporkan sepanjang tempoh PKP (April-Julai 2020), banyak perubahan drastik telah berlaku dalam sektor ekonomi. Sebagai contoh, permintaan atau pembelian barangan dalam talian telah meningkat hampir dua kali ganda berbanding sebelum ini, dan keadaan ini kekal tinggi walaupun PKP berakhir pada 12 Jun 2020. Permintaan untuk barangan atau produk dalam makanan, pakaian dan elektronik kekal tinggi melebihi 40% berbanding sebelum PKP (Berita Harian, 2020).

Dalam merealisasikan transformasi digital negara, kerajaan telah berusaha keras untuk mencapai persekitaran digital dengan membimbing PKS dan membantu mereka ke arah transformasi digital. Malangnya, usaha pendigitalan tidak berjaya. Kadar penggunaan e-dagang yang rendah telah memperlambatkan kadar pendigitalan untuk meningkatkan persekitaran perniagaan berorientasikan prestasi (Shahzad, Chin, Altaf, & Anwar, 2020).

Kesukaran Usahawan Asnaf Menerima Teknologi Baharu

Usahawan asnaf berdepan kesukaran untuk memasuki era digitalisasi dan teknologi baharu. Halangan kepada penggunaan teknologi seperti kekurangan pelaburan modal, kekurangan kemahiran pengurusan, kekurangan tenaga kerja mahir, kemahiran terhad untuk pengurusan teknologi dan pemerolehan pengetahuan, dan akses terhad kepada kewangan dan modal adalah

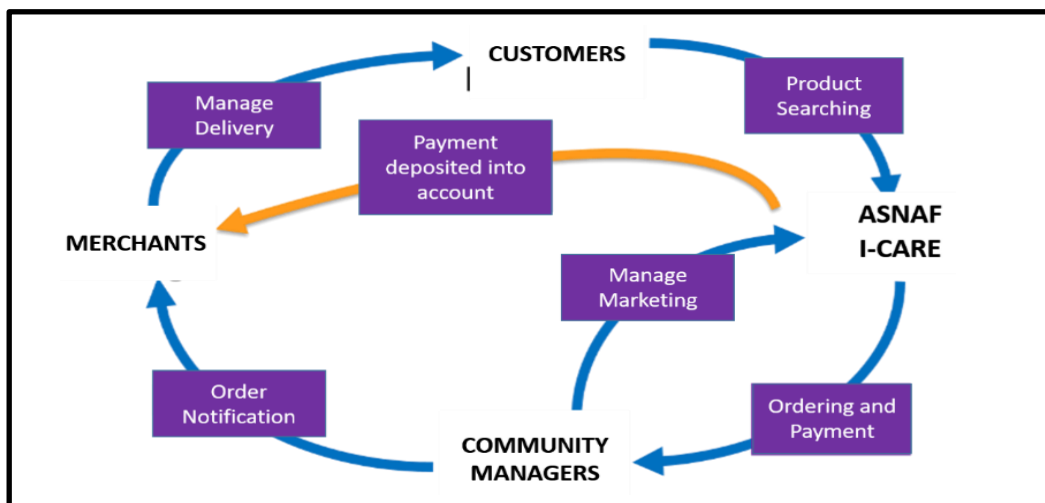
beberapa sebab mengapa pedagang mikro mengelak daripada beralih daripada kedai fizikal. ke kedai e-dagang (Burhanuddin, Arif, & Azizah, 2009). Di samping itu, aktor luar seperti kerajaan, perunding, penasihat luar dan pengurus e-dagang memainkan peranan penting dalam melaksanakan e-dagang dalam PKS. Infrastruktur dan persekitaran sedia ada amat penting untuk menerima usahawan asnaf. Sesuatu pelaksanaan mungkin gagal sekiranya infrastruktur sedia ada tidak serasi dengan teknologi e-dagang dan tidak sesuai dengan perniagaan mereka (Ahmad, Abu Bakar, Faziharudean, & Mohamad Zaki, 2014).

Usahawan Asnaf Dalam Industri Pengedaran Makanan

Respons pengguna terhadap Internet telah meluaskan peluang untuk banyak perniagaan, daripada syarikat kecil hingga besar. Pesanan makanan dalam talian memenuhi keperluan individu yang membuat pesanan dalam talian dan menerima penghantaran dalam beberapa minit. Reka bentuk laman web adalah faktor penting dalam perniagaan dalam talian. Kajian yang dijalankan pada tahun 2015 mengesahkan bahawa kualiti laman web dan perkhidmatan memainkan peranan penting dalam membangunkan kepercayaan dan kepuasan yang boleh membawa kepada kesetiaan pelanggan (Kedah, Ismail, Haque, & Ahmed, 2015). Hasil kajian juga menunjukkan bahawa syarikat yang memesan makanan dalam talian harus menekankan kualiti maklumat, reka bentuk laman web, keselamatan, privasi, dan sistem pembayaran untuk pelanggan mereka untuk meningkatkan kepercayaan dan kepuasan dalam talian. Kajian ini turut disokong oleh (Suhartanto, Ali, Tan, & Sjahroeddin, 2019), yang mengatakan bahawa pengalaman pelanggan dalam kualiti penjualan makanan dalam talian adalah berkaitan dengan kualiti web dan mempengaruhi persepsi pelanggan terhadap kualiti makanan.

Asnaf i-Care Digital Business Concept

Perniagaan Digital Asnaf i-Care ialah sistem e-dagang yang memfokuskan kepada perniagaan komuniti mikro dan kecil. Ia menggunakan konsep dropship dan pengurus komuniti, yang membantu memasarkan dan mempromosikan produk peniaga di media sosial dan mengurus tapak web peniaga. Selain itu, ia dapat membantu menambah pendapatan masyarakat tanpa menjaga sendiri perniagaan dalam talian.

Rajah 1. Konsep Pengurus Komuniti

Konsep pengurus komuniti

Rajah 1 menunjukkan konsep pengurus komuniti dalam Asnaf i-Care. Pengurus komuniti menjaga semua pengurusan laman sesawang peniaga di Asnaf i-Care dan menguruskan pemasaran melalui media sosial dan menguruskan pesanan. Apabila pelanggan menyelesaikan pesanan dan pembayaran, Pengurus Komuniti menghantar pesanan kepada pedagang untuk dipenuhi. Peniaga menyediakan produk yang dipesan, membungkusnya jika perlu, dan mengendalikan penghantaran kepada pelanggan. Selepas pelanggan mengesahkan bahawa mereka telah menerima produk yang dipesan dalam keadaan baik, bayaran dikreditkan terus ke akaun peniaga. Pengurus komuniti juga menerima komisen.

PEMBANGUNAN SISTEM I-CARE ASNAF

Sistem e-dagang Asnaf i-Care dibangunkan menggunakan metodologi tangkas. Metodologi ini adalah antara kaedah yang lebih cekap dalam proses pembangunan sistem. Agile mempunyai struktur yang menampung perubahan dan keperluan untuk pembangunan perisian yang lebih pantas. Proses pengulangan mendominasi pembangunan perisian tangkas. Setiap fasa dalam metodologi ini membawa kepada pembangunan fasa seterusnya perisian sehingga sistem lengkap dan bersedia untuk disiarkan secara langsung. Kitaran tangkas mempunyai enam langkah: keperluan projek, reka bentuk sistem, pembangunan perisian, penyepaduan dan ujian, pelaksanaan dan penggunaan serta pengesahan.

Fasa 1: Keperluan projek

Dalam fasa ini, kita telah melihat dan menganalisis keadaan peniaga dan usahawan Asnaf di daerah Kubang Pasu. Masalah utama peniaga adalah untuk menstabilkan perniagaan mereka dalam situasi pandemik ini. Oleh itu, kami telah membangunkan keperluan berkaitan perniagaan untuk membantu pemilik perniagaan semasa wabak dan mendigitalkan perniagaan dan kedai mereka. Di samping itu, perbincangan mengenai keperluan dan fungsi penting sistem e-perniagaan ini turut dijalankan.

Fasa 2: Reka Bentuk Sistem

WordPress digunakan untuk membangunkan sistem e-dagang. Ia adalah sistem penerbitan blog yang ditulis dalam bahasa pengaturcaraan PHP dan disokong oleh pangkalan data MySQL. Sistem ini mempunyai seni bina pemalam, komponen perisian yang membolehkan pengguna memanjangkan ciri dan fungsi tapak web yang ingin mereka cipta. WooCommerce ialah pemalam pilihan semasa mencipta sistem ini, kerana ia adalah pemalam yang sesuai untuk membangunkan projek ini. Pengguna dalam sistem ini terdiri daripada tiga kategori iaitu pelanggan, peniaga dan pentadbir. Tiga kategori vendor ialah pemilik kedai, pengurus komuniti dan kakitangan kedai.

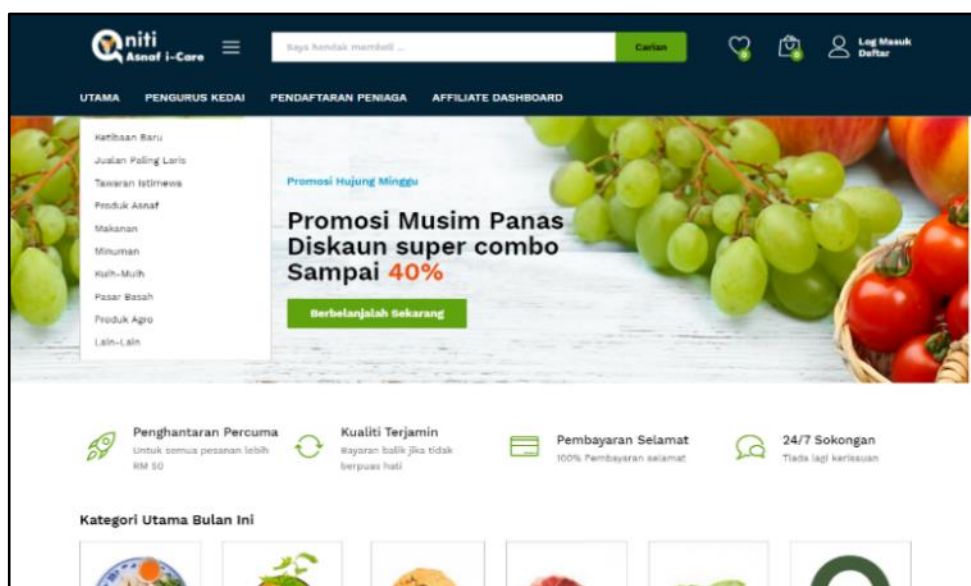
Fasa 3: Pembangunan perisian Asnaf i-Care.

Kami mula membangunkan sistem mengikut keperluan projek yang dibincangkan dalam fasa satu. Fungsi utama yang kami fokuskan termasuk pendaftaran pengurus di bawah kedai dalam talian peruncit, pengurusan kedai, yang boleh diubah suai mengikut keperluan peruncit, dan sistem pembayaran dalam talian. Cadangan awal untuk proses penghantaran ialah pelanggan membayar tunai semasa penghantaran supaya peruncit dapat menyesuaikan diri dengan situasi perniagaan semasa dengan lebih baik. Selepas perbincangan lanjut, kami bersetuju

menggunakan perkhidmatan pembayaran dalam talian bagi memudahkan urusan transaksi pelanggan dan peniaga di bawah Asnaf i-Care. Pembangunan sistem telah siap dalam masa dua bulan.

Fasa 4: Penyepaduan dan Pengujian

Rajah 2 menunjukkan halaman pendaratan Asnaf i-Care. Produk yang dijual dipaparkan pada halaman ini dan dikategorikan mengikut jenis. Halaman Asnaf i-Care telah diuji, termasuk halaman produk, tawaran istimewa, halaman dasar privasi, dan aliran proses pembelian daripada pelanggan kepada proses penghantaran produk daripada peniaga. Apatah lagi proses pembayaran daripada pentadbir kepada peniaga yang berdaftar. Fungsi pembayaran dalam talian adalah bahagian penting dalam sistem e-dagang. Ujian dijalankan menggunakan kaedah pembayaran yang berbeza, seperti perbankan internet (FPX) dan kad kredit/debit. Ujian prototaip ini bertujuan untuk menentukan sama ada prototaip yang dibangunkan memenuhi keperluan pengguna untuk membawa kepada penggunaan berterusan.

Rajah 2: Halaman Utama Asnaf i-Care

Sistem e-dagang menyimpan maklumat berharga daripada pelanggan dan pedagang, seperti maklumat peribadi dan perbankan. Atas sebab ini, ujian keselamatan telah dijalankan untuk mengesahkan keselamatan dan kelemahan sistem ini. Pada masa kini, peranti mudah alih menggantikan platform desktop dalam penggunaan Internet. Oleh itu, kami menguji responsif reka bentuk aplikasi pada peranti mudah alih untuk saiz skrin yang berbeza untuk menjadikan penggunaan sistem ini lancar. Selain itu, sistem e-dagang harus berfungsi pada semua aplikasi web seperti Google Chrome, Firefox, Opera, Internet Explorer dan Safari. Keceriasan sistem dan aplikasi web turut diuji bagi memastikan pelanggan dapat menggunakan laman web Asnaf i-Care tanpa sebarang masalah.

Fasa 5: Pelaksanaan dan penggunaan

Pada fasa ini, sistem Asnaf i-Care telah diuji oleh pelajar kursus IT Keusahawanan. Kami menyediakan pelajar dengan manual PROSEDUR OPERASI STANDARD dan meminta mereka mendaftar perniagaan, menambah produk dan berdagang antara satu sama lain tanpa menggunakan sistem pembayaran. Maklum balas pelajar tentang pepijat telah diminta, dan sistem memasuki fasa ketiga untuk membetulkan pepijat dan ralat sistem. Selepas pepijat dibetulkan, kami menguji sistem sekali lagi. Proses ini diulang sehingga semua ralat dan pepijat sistem diperbetulkan.

Fasa 6: Semakan

Dalam fasa ini, isu dikaji, terutamanya yang berlaku semasa pembangunan sistem. Contoh masalah ialah pemalam dan pepijat yang berlaku selepas menjawab permintaan pengguna. Semua peristiwa yang berlaku semasa pembangunan projek ini telah direkodkan untuk dokumentasi.

HASIL DAPATAN

Maklum balas dikumpul daripada 37 pemilik perniagaan kecil dan mikro termasuk 30 anak Asnaf atau Asnaf di negeri Kedah di bawah Lembaga Zakat Negeri Kedah (LZNK) dan 43 pengurus komuniti sebagai sampel sasaran sistem e-dagang Asnaf i-Care. Soal selidik telah dibuat dan dilaksanakan menggunakan Borang Google, dan data telah diambil dan disusun selepas tinjauan sepuluh hari. Soal selidik ini terbahagi kepada tiga bahagian. Bahagian I bertanya tentang kesediaan peniaga untuk mengguna pakai perniagaan e-dagang dengan bantuan pengurus komuniti. Bahagian II bertanyakan tentang komisen dan harga dalam aplikasi Asnaf i-Care, dan bahagian III bertanya tentang cadangan dan komen peniaga untuk menambah baik sistem Asnaf i-Care. Jadual 1 dan 2 menunjukkan soal selidik dan jawapan responden.

Jadual 1. Maklum Balas Soal Selidik

Soalan	Maklum balas Responden (%)				
	Sangat Tidak Setuju	Tidak Setuju	Tidak Pasti	Setuju	Sangat Setuju
Saya faham konsep pengurus komuniti	0	4	7	53	36
Saya percaya pengurus komuniti boleh membantu peniaga menjual produk mereka dalam talian.	0	0	5	46	49
Saya pasti pengurus komuniti boleh membantu peniaga menguruskan laman web perniagaan mereka di Asnaf i-Care	0	0	5	57	38
Saya yakin pengurus komuniti boleh membantu peniaga memasarkan produk mereka dengan berkesan menggunakan media sosial.	0	0	0	54	46
Konsep pengurus komuniti boleh meningkatkan pendapatan bulanan peniaga dengan ketara jika dilaksanakan dengan baik.	0	0	8	43	49
Saya bersetuju dengan konsep penetapan harga dalam Asnaf i-Care	0	3	5	60	32

Pemilik perniagaan juga diminta untuk membuat cadangan untuk menambah baik sistem. Majoriti responden berpuas hati dengan konsep Pengurus Komuniti Asnaf i-Care. Konsep ini, digabungkan dengan perniagaan e-dagang, sangat sesuai dalam dunia hari ini, dan Asnaf i-Care mudah diurus dan boleh membantu perniagaan berjaya. Mereka juga menyebut bahawa konsep ini boleh meningkatkan lagi pendapatan perniagaan dengan bantuan pengurusan dan pemasaran oleh pengurus komuniti. Konsep ini juga dapat membantu usahawan muda yang ingin memulakan perniagaan. Walau bagaimanapun, sebilangan orang yang ditemu bual kurang pasti tentang keupayaan pengurus komuniti menguruskan urus niaga produk buatan sendiri, kerana menjual produk ini lebih mudah apabila peniaga bekerja secara langsung dengan pelanggan supaya keperluan pelanggan dipenuhi.

Jadual 2. Persepsi Responden Terhadap Konsep Pengurus Komuniti

Soalan	Maklum balas Responden (%)				
	Sangat Tidak Setuju	Tidak Setuju	Tidak Pasti	Setuju	Sangat Setuju
Saya percaya konsep pengurus komuniti boleh membantu peniaga menjual produk mereka dalam talian.	0	4	7	53	36
Saya yakin pengurus komuniti boleh membantu peniaga mengurus tapak web perniagaan mereka dengan lebih cekap.	0	0	5	46	49
Saya yakin pengurus komuniti boleh membantu peniaga memasarkan produk mereka dengan berkesan menggunakan media sosial.	0	0	5	57	38
Konsep pengurus komuniti boleh meningkatkan pendapatan bulanan peniaga dengan ketara jika dilaksanakan dengan baik.	0	0	0	54	46
Konsep pembayaran komisen pengurus komuniti mampu menjana pendapatan yang lumayan sekiranya dapat dilakukan secara konsisten dan dilaksanakan dengan baik.	0	0	8	43	49
Konsep penetapan harga dalam Asnaf i-Care untuk komisen kepada pengurus komuniti adalah bagus.	0	3	5	60	32

Pelajar juga diminta membuat cadangan untuk menambah baik sistem. Semua pelajar bersetuju dan menyokong konsep Pengurus Komuniti Asnaf i-Care. Konsep ini sangat sesuai sempena perniagaan e-dagang, dan Asnaf i-Care mudah dikendalikan dan boleh membantu perniagaan. Mereka juga mengatakan bahawa konsep Pengurus Komuniti membantu peniaga kecil dengan perniagaan dalam talian, terutamanya di kawasan yang tidak dikenali. Akhirnya, para pelajar yang dilatih dengan Asnaf i-Care mengemukakan beberapa cadangan penambahbaikan kepada sistem Asnaf i-Care.

ANALISIS DATA

Jadual 3 dan 4 menunjukkan analisis maklum balas peniaga dan pelajar UUM tentang konsep Asnaf i-Care dan Pengurus Komuniti. Daripada Jadual 3, 94.6% daripada peruncit dan 97.7% daripada pelajar yakin bahawa Pengurus Komuniti boleh membantu mereka menjual produk dalam talian, manakala selebihnya tidak pasti. Kira-kira 94.6% peniaga dan semua pelajar

yakin bahawa pengurus komuniti boleh membantu mereka menguruskan laman web perniagaan mereka di Asnaf i-Care, manakala selebihnya tidak pasti. Semua peniaga dan 88.4% pelajar yakin bahawa pengurus komuniti boleh membantu pemilik perniagaan memasarkan produk mereka dengan berkesan melalui media sosial.

Jadual 3. Peratus Keseluruhan Maklum Balas Terhadap Pengurus Komuniti

Soalan	Saya yakin pengurus komuniti boleh membantu peniaga menjual produk mereka dalam talian.	Saya pasti pengurus komuniti boleh membantu peniaga menguruskan laman web perniagaan mereka di Asnaf i-Care.	Saya yakin pengurus komuniti boleh membantu peniaga memasarkan produk mereka dengan berkesan menggunakan media sosial.
Maklum balas peniaga Asnaf			
Setuju	(35/37) 94.6%	(35/37) 94.6%	(37/37) 100.0%
Tak pasti	(2/37) 5.4%	(2/37) 5.4%	(0/37) 0.0%
Tidak bersetuju	(0/37) 0.0%	(0/37) 0.0%	(0/37) 0.0%
Maklum balas Pelajar Keusahawanan IT			
Setuju	(42/43) 97.7%	(43/43) 100.0%	(38/43) 88.4%
Tak pasti	(1/43) 2.3%	(0/43) 0.0%	(5/43) 11.6%
Tidak bersetuju	(0/43) 0.0%	(0/43) 0.0%	(0/43) 0.0%

Jadual 4 menunjukkan 92.3% peniaga dan 88.4% pelajar bersetuju dengan konsep penetapan harga dalam Asnaf i-Care dan selebihnya tidak pasti. Secara keseluruhan, 94.2% peniaga dan 88.4% pelajar bersetuju bahawa pengurus komuniti boleh meningkatkan pendapatan bulanan peniaga dengan ketara jika dilaksanakan dengan baik, dan selebihnya tidak pasti.

Jadual 4. Peratusan Maklum Balas Keseluruhan Mengenai Penjana Pendapatan

Soalan	Saya bersetuju dengan konsep penetapan harga dalam Asnaf i-Care.	Konsep pengurus komuniti boleh meningkatkan pendapatan bulanan peniaga dengan ketara jika dilaksanakan well.
Maklum balas peniaga Asnaf		
Setuju	(48/52) 92.3%	(49/52) 94.2%
Tak pasti	(2/52) 3.85%	(3/52) 5.8%
Tidak bersetuju	(2/52) 3.85%	(0/52) 0.0%
Maklum balas Pelajar Keusahawanan IT		
Setuju	(38/43) 88.4%	(38/43) 88.4%
Tak pasti	(5/43) 11.6%	(5/43) 11.6%
Tidak bersetuju	(0/43) 0.0%	(0/43) 0.0%

Jadual 5 menunjukkan secara purata peniaga dan pelajar bersetuju dengan konsep Pengurus Komuniti di Asnaf i-Care. Mereka percaya dengan kepraktisan dan faedah pengurus komuniti dalam membantu peniaga kecil menjual dalam talian, terutamanya yang buta komputer. Selain itu, mereka berpendapat sistem ini dapat membantu mereka meningkatkan jualan dan pendapatan berbanding keadaan semasa. Walau bagaimanapun, segelintir pelajar tidak pasti

atau tidak bersetuju dengan konsep ini, yang mungkin disebabkan oleh kurang minat mereka dalam konsep perniagaan.

Jadual 5: Perbandingan Peratus Maklum Balas Antara Peniaga Dan Pengurus Komuniti Bersetuju Dengan Konsep Pengurus Komuniti

Soalan	Peratusan Yang Setuju (%)	
	Peniaga Asnaf	Pelajar Keusahawanan IT
Pengurus komuniti boleh membantu peniaga menjual produk mereka dalam talian.	94.6%	97.7%
Pengurus komuniti boleh membantu peniaga mengurus tapak web perniagaan	94.6%	100.0%
Pengurus komuniti boleh membantu peniaga memasarkan produk mereka dengan berkesan di media sosial.	100.0%	88.4%
Konsep penetapan harga dalam Asnaf I-Care diterima	91.9%	88.4%
Konsep pengurus komuniti boleh meningkatkan pendapatan peniaga	91.9%	88.4%

KESIMPULAN

Tinjauan awal peniaga Asnaf dan keberkesanan konsep Pengurus Komuniti i-Care Asnaf semasa pandemik Covid-19 menghasilkan tanggapan berikut. Pertama, konsep ini dapat menambah baik perniagaan produk usahawan mikro dan kecil. Kedua, pemasaran produk di laman web Asnaf i-Care boleh memberi peluang meluaskan rangkaian melangkaui kedai fizikal, membolehkan usahawan menjual produk mereka kepada lebih ramai pelanggan. Ketiga, konsep pengurus komuniti dapat membantu mewujudkan peluang pekerjaan khususnya kepada graduan kolej yang berminat dalam bidang keusahawanan. Asnaf i-Care boleh membantu memantau pendapatan dan mendigitalkan masyarakat di Kedah. Apabila kita menuju ke arah norma baharu, pendigitalan ekonomi dan penggunaan perkhidmatan kewangan digital yang lebih meluas adalah yang terpenting, jadi Asnaf i-Care boleh membantu meningkatkan kehidupan masyarakat asnaf. Bagi usahawan asnaf, pembayaran dalam talian menawarkan peluang untuk memanfaatkan dan menyelaraskan pendigitalan proses pembayaran mereka. Laporan perniagaan dan lejar am dalam Asnaf i-Care juga dapat membantu menguruskan pendapatan masyarakat Kedah melalui pengurusan kewangan dan pengiktirafan hasil yang lebih teratur.

Secara keseluruhannya, hampir semua peniaga bersetuju dengan konsep pengurus komuniti membantu mereka menjalankan perniagaan dalam talian. Walau bagaimanapun, dalam kalangan pelajar, peratusan persetujuan adalah lebih rendah sedikit daripada kalangan peniaga. Kesimpulannya, konsep perniagaan komuniti menggunakan pengurus komuniti diterima baik terutamanya oleh peniaga yang terjejas secara negatif dengan situasi COVID-19 dan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Kesimpulannya, konsep Pengurus Komuniti Asnaf i-Care dapat memberi impak positif kepada usahawan Asnaf.

PENGHARGAAN

Kami ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada pihak Lembaga Zakat Negeri Kedah (LZNK) dan Institut Penyelidikan & Inovasi Zakat, UUM kerana menaja penyelidikan kami yang bertajuk “Pembangunan Sistem Asnaf I-Care (Fasa 1): Aplikasi Pengurusan Jual Beli Produk Asnaf Kedah” di bawah Kod SO 14536.

RUJUKAN

- Ahmad, S. Z., Abu Bakar, A. R., Faziharudean, T. M., & Mohamad Zaki, K. A. (2014). Information Technology for Development An Empirical Study of Factors Affecting e-Commerce Adoption among Small- and Medium-Sized Enterprises in a Developing Country : Evidence from Malaysia, (January 2015), 37–41. <https://doi.org/10.1080/02681102.2014.899961>
- Berita Harian (2020). PKP: Perubahan corak penggunaan pengaruhi kelajuan internet. Retrived from <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2020/04/674939/pkp-perubahan-corak-penggunaan-pengaruhi-kelajuan-internet>
- Burhanuddin, M. A., Arif, F., & Azizah, V. (2009). Barriers and Challenges for Technology Transfer in Malaysian Small and Medium Industries. *Barriers and Challenges for Technology Transfer in Malaysian Small and Medium Industries*, 258–261. <https://doi.org/10.1109/ICIME.2009.39>
- Hashim, R. (2020). Peniaga PKS Kedah Terjejas Akibat Covid-19. Retrieved from <https://www.sinarharian.com.my/article/98375/KHAS/Koronavirus/9502-peniaga-PKS-Kedah-terjejas-akibat-Covid-19>
- Kedah, Z., Ismail, Y., Haque, A. K. M. A., & Ahmed, S. (2015). Key Success Factors of Online Food Ordering Services : An Empirical Study, *50*(2), 19–36.
- OECD. (2020). Coronavirus (COVID-19): SME Policy Responses, (July), 1–169.
- Shahzad, A., Chin, H. K., Altaf, M., & Anwar, F. (2020). Malaysian SMEs Performance and the use of E-Commerce: A Multi-Group Analysis of Click-and-Mortar and Pure-Play E-Retailers Arfan. *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences*, *14*(1), 1–33.
- Suhartanto, D., Ali, M. H., Tan, K. H., & Sjahroeddin, F. (2019). Loyalty toward online food delivery service : the role of e-service quality and food quality. *Journal of Foodservice Business Research*, *22*(1), 81–97. <https://doi.org/10.1080/15378020.2018.1546076>